Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2024/6206

18.10.2024

KOMMISSIONENS TILLKÄNNAGIVANDE

om utfasning av ekonomiska incitament för fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen enligt det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda

(Text av betydelse för EES)

(C/2024/6206)

INNEHÅLL

Sida

1. Inledning 2
2. Tillkännagivandets syfte 2
3. Sammanfattning av de rättsliga bestämmelserna 2
4. Vägledning för genomförande av de rättsliga bestämmelserna 2
   - 4.1. Definitioner 2
   - 4.2. Tolkning 4
   - 4.3. Exempel på ekonomiska incitament som inte omfattas av artikel 17.15 6
   - 4.4. Undantag 7
5. Kommande relevant vägledning 8

1. **INLEDNING**

I det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda ([1]) fastställs hur Europeiska unionen kan uppnå ett helt fossilfritt byggnadsbestånd senast 2050, med hjälp av flera åtgärder för att EU:s regeringar på ett strukturerat sätt ska kunna öka byggnaders energiprestanda, med särskilt fokus på renovering av byggnader med sämst prestanda.

Det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda trädde i kraft den 28 maj 2024 med en tidsfrist för införlivande den 29 maj 2026, med undantag för särskilda tidsfrister för införlivande som har angetts i vissa bestämmelser. Detta gäller artikel 17.15 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda, som omfattas av detta tillkännagivande. Enligt artikel 35.1 ska medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 17.15 senast den 1 januari 2025 och underrätta kommissionen om dem. Detta kan även inbegripa en förklaring av eventuella praktiska genomförandeåtgärder som vidtagits mot bakgrund av införlivandet av artikel 17.15.

2. **TILLKÄNNAGIVANDETS SYFTE**

Detta tillkännagivande ger vägledning om artikel 17.15 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda. Syftet är att bidra till en bättre förståelse av bestämmelserna och möjliggöra en enhetligare och mer samstämmig tillämpning. Tillkännagivandet riktar sig till medlemsstaterna och andra som behöver känna till bestämmelserna. Tillkännagivandet tydliggör endast bestämmelserna i direktiv (EU) 2024/1275. Här sammanställs även information från utbyten med relevanta nationella myndigheter och intressenter efter antagandet av det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda. Kommissionen kommer i god tid att utfärda ytterligare vägledningsdokument om andra delar som har betydelse för införlivandet och genomförandet av det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda, inklusive vägledning om definitionen av värmepannor för fossila bränslen.

Detta tillkännagivande är endast avsett som vägledning. Endast texten i själva EU-lagstiftningen har rättslig verkan. Detta dokument avspeglar lagstiftningen vid tidpunkten för utarbetandet, och vägledningen kan komma att ändras i framtiden.

Endast Europeiska unionens domstol har behörighet att göra en rättsligt bindande tolkning av EU-lagstiftning. De uppfattningar som uttrycks i denna vägledning påverkar inte den ståndpunkt som kommissionen kan komma att inta i Europeiska unionens domstol. Varken kommissionen eller personer som agerar på kommissionens vägnar är ansvariga för hur denna information används.

3. **SAMMANFATTNING AV DE RÄTTSLIGA BESTÄMMELSERNA**

Det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda kommer att hjälpa EU att gradvis fasa ut värmepannor för fossila bränslen. Enligt artikel 17.15 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda får medlemsstaterna från och med den 1 januari 2025 inte tillhandahålla några ekonomiska incitament för installation av fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen, med undantag för dem som redan godkänts med EU-medel.

4. **VÄGLEDNING FÖR GENOMFÖRANDE AV DE RÄTTSLIGA BESTÄMMELSERNA**

I artikel 17.15 föreskrivs följande: *”Från och med den 1 januari 2025 får medlemsstaterna inte tillhandahålla några ekonomiska incitament för installation av fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen, med undantag för dem som valts ut för investering före 2025, i enlighet med förordning (EU) 2021/241, artikel 7.1 h i) tredje strecksatsen i förordning (EU) 2021/1058 och artikel 73 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115* ([2])*.”*

4.1 **Definitioner**

I direktivet om byggnaders energiprestanda definieras **värmepanna** i artikel 2.48: *”värmepanna*: kombination av hölje och brännare som är konstruerad för att till vätskor överföra den värme som uppkommer vid förbränningen.”

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1275 av den 24 april 2024 om byggnaders energiprestanda (omarbetning) (EUT L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1).

Begreppet **fristående värmepanna** definieras inte i direktivet om byggnaders energiprestanda. I skäl 14 förtydligas att fristående värmepannor måste särskiljas från ”hybridsystem för uppvärmning med en betydande andel förnybar energi, såsom en värmepanna som kombineras med termisk solenergi eller med en värmepump”. Vid tillämpning av artikel 17.15 ska en fristående värmepanna därför förstås som en värmepanna som inte kombineras med en annan värmegenerator som använder förnybar energi och som står för en betydande andel av det kombinerade systemets totala energiproduktion.

Med **hybridsystem för uppvärmning** avses en hybridprodukt där minst två olika typer av värmegeneratorer kombineras. Exempel på hybridsystem för uppvärmning där två eller flera typer av teknik kombineras för att ge värme och varmvatten i en byggnad inkluderar en kombination av värmepumpar med värmepannor, hybridsystem med solenergi (värmepanna och solpaneler) samt kombinationer av dessa system. Ett hybridsystem för uppvärmning kan tillverkas direkt eller så kan det inrättas vid installationen eller efteråt som en hybridisering på plats. Samförbränning, till exempel direkt samförbränning av biomassa och kol i en värmepanna för fastbränsle, anses inte vara ett hybridsystem för uppvärmning.

Med **installation** avses i den här vägledningen inköp, montering och driftsättning av en fristående värmepanna.

Fossila bränslen definieras inte i direktivet om byggnaders energiprestanda, men ska tolkas på samma sätt som i förordning (EU) 2018/1999 ([3]), där fossilt bränsle definieras i artikel 2.62 som ”icke-förnybara kolbaserade energikällor såsom fasta bränslen, naturgas och olja”.

I artikel 2.14 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda som samordnats med artikel 2.1 i det ändrade direktivet om förnybar energi (direktiv (EU) 2018/2001, ändrat genom direktiv (EU) 2023/2413 ([4])) definieras ”energi från förnybara källor” eller **förnybar energi** som ”energi från förnybara, icke-fossila energikällor, det vill säga vindenergi, solenergi (termisk solenergi och fotovoltaisk solenergi) och geotermisk energi, osmotisk energi, omgivningsenergi, tidvattensenergi, vågenergi och annan havsenergi, vattenkraft, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsverk samt biogas”.

Förnybara bränslen enligt definitionen i artikel 2.22a i det ändrade direktivet om förnybar energi, dvs, ”biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung” anses inte vara fossila bränslen. Både bränslen i och utanför elnätet omfattas av definitionen för förnybara bränslen.

Ekonomiska incitament definieras inte i direktivet om byggnaders energiprestanda. Dessa tolkas i vid mening som ett ekonomiskt stöd från ett offentligt organ ([5]) och/eller genom offentliga medel ([6]). Sådana incitament på nationell, regional och/eller lokal nivå kan vara ett kraftfullt verktyg för att påskynda utfasningen av fossila bränslen för uppvärmning av byggnader och kan ges på olika sätt, inbegripet men inte begränsat till direkta bidrag till köpare, installatörer och tredje parter, samt finansieringsverktygen och de finansiella verktygen i den icke uttömmande förteckningen i artikel 17.7 i direktivet om byggnaders energiprestanda, särskilt skatteincitament (t.ex. sänkta skattesatser) ([7]). Ekonomiska incitament kan bland annat vara riktade till slutanvändare, installatörer, tillverkare och tredje parter samt ekonomiska aktörer som direkt eller indirekt deltar i installationen av värmepannor. Om mottagaren av det ekonomiska incitamentet är ett företag gäller reglerna om statligt stöd ([8]). Sådana ekonomiska incitament kan ses som subventioner till fossila bränslen, och därmed skulle utfasningen av dessa bidra till utfasning av subventioner till fossila bränslen.

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (omarbetning) (EUT L 328, 21.12.2018, s. 82) och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([5]) Enligt definitionen i artikel 2.12 i direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet.

([6]) Finansiering via system med vita certifikat räknas till ”ekonomiska incitament” i den utsträckning som finansieringen kan anses vara offentlig eller offentligt kontrollerad.

([7]) I artikel 17.7 anges ”stödjande finansieringsverktyg och finansiella verktyg, t.ex. energieffektivitetslån och hypotekslån för renovering av byggnader, avtal om energiprestanda, finansiella pay-as-you-save-system, skatteincitament, exempelvis sänkta skattesatser på renoveringsarbeten och renoveringsmaterial, skattebaserade system, fakturabaserade system, garantifonder, fonder inriktade på totalrenoveringar, fonder inriktade på renoveringar med en betydande minimitröskel för riktade energibesparingar och standarder för hypoteksportföljer”.

([8]) Se artikel 38a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1), och avsnitt 4.2 i kommissionens meddelande om riktlinjerna för statligt stöd till klimat, miljöskydd och energi 2022 (EUT C 80, 18.2.2022, s. 1).

Begreppet ”ekonomiska incitament” innefattar till exempel inte förfaranden för upphandling och offentliga avtal i den mening som avses i direktiv 2014/24/EU ([9]) för installationer inom offentliga organ som helt eller delvis är beroende av den offentliga budgeten i den mån som sådana avtal återspeglar marknadsvillkoren och inte inkluderar (eller kombineras med) någon form av subventioner. Offentlig upphandling i och för byggnader ska överensstämma med artikel 7 i direktiv (EU) 2023/1791 ([10]).

4.2 **Tolkning**

Artikel 17.15 gäller **installation av fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen**. Detta omfattar inköp, montering och driftsättning av en värmepanna som 1) förbränner fossila bränslen, dvs. icke förnybara kolbaserade energikällor som fasta bränslen, naturgas eller olja, och 2) är en fristående värmepanna, dvs. en värmepanna som inte kombineras med en annan värmegenerator som använder förnybar energi och som står för en betydande andel av det kombinerade systemets totala energiproduktion. Huruvida installationen av den fristående värmepannan som drivs med fossila bränslen är en del av t.ex. omfattande eller integrerad renovering är irrelevant i detta sammanhang.

Huruvida en gaspanna betraktas som att den ”drivs med fossila bränslen” beror på bränsleblandningen i **gasnätet vid tidpunkten då värmepannan installeras**. I regel beviljas installation av gaspannor inte ekonomiska incitament om det lokala gasnätet främst transporterar naturgas. Om det lokala gasnätet främst transporterar förnybara bränslen kan installationen av en gaspanna beviljas ekonomiska incitament enligt artikel 17.15. Det är de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna som ska se till att det finns ett kontrollverktyg för detta vid installation.

För att **värmepannor utanför elnätet** inte ska betraktas som att de ”drivs med fossila bränslen” måste de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna på ett tydligt och trovärdigt sätt kräva och kontrollera att enheten verkligen drivs med förnybara bränslen **vid installationen och även under dess livslängd**, under förutsättning att stödmottagaren fortfarande har kontroll över det bränsle som används i värmepannan utanför elnätet under hela dess livslängd.

Sådan övervakning kan ingå i regelbundna inspektioner av värmesystem på plats eller andra typer av inspektioner som omfattar värmesystem och som genomförs i medlemsstaterna. Man bör även ta hänsyn till EU-databasen för att spåra flytande och gasformiga förnybara drivmedel och återvunna kolbaserade bränslen ([11]).

Det underliggande motivet för artikel 17.15 är att **ekonomiska incitament inte ska tillhandahållas för användningen av fossila bränslen i värmepannor**, och på grundval av detta ska incitament endast ges för hybridsystem för uppvärmning med en betydande andel förnybar energi, och endast i proportion till den utsträckning som förnybar energi används i hybridsystemet för uppvärmning. Därmed bör installation av ett uppvärmningssystem som är helt baserat på förnybar energi ges mer incitament än installationen av ett hybridsystem för uppvärmning.

När medlemsstaterna definierar **hybridsystem för uppvärmning med en betydande andel förnybar energi** måste de säkerställa att den del av hybridsystemet som använder förnybar energi, som termisk solenergi eller en värmepump, utgör en betydande del av den energi som produceras (dvs. byggnadens uppvärmningsbehov). Det är den behöriga myndigheten som ska göra den här bedömningen och den skiljer sig från fall till fall. Det kan handla om hybridisering på plats i efterhand, där finansiering endast krävs för de delar som rör tillägget med en förnybar värmegenerator och/eller särskilda kontroller som används för att reglera samverkan mellan komponenternas teknik. Ett annat fall är fabrikstillverkade hybridsystem för uppvärmning som släpps ut på marknaden som en hybridprodukt, där det ekonomiska incitamentet kan omfatta hela produkten men bör vara proportionerligt sett till andelen förnybar energi som används i hybridsystemet för uppvärmning.

([9]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

([10]) ()Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 av den 13 september 2023 om energieffektivitet och om ändring av förordning (EU) 2023/955 (omarbetning) (EUT L 231, 20.9.2023, s. 1).

([11]) I artikel 31a i direktivet om förnybar energi anges att kommissionen senast den 21 november 2024 måste säkerställa att en EU-databas inrättas som gör det möjligt att spåra flytande och gasformiga förnybara bränslen och återvunna kolbaserade bränslen. Genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 fastställs en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara drivmedel av icke-biologiskt ursprung.

Medlemsstaterna ska specificera vilken andel förnybar energi som de anser vara ”betydande” i hybridsystem för uppvärmning, samtidigt som man säkerställer att genomförandet ger de önskvärda effekterna enligt skäl 14. Eftersom det slutliga målet är att fasa ut fossila bränslen i värmepannor bör hybridsystem för uppvärmning endast uppmuntras som en övergångslösning, om det finns en realistisk målsättning med att användningen av fossila bränslen i system är tillfällig, för att undvika att användningen av fossila bränslen blir permanent. Medlemsstaterna bör därför inrätta ett system för övervakning och efterlevnad som är anpassat till det nationella sammanhanget. Medlemsstaterna måste säkerställa att alla nationella åtgärder som ger ekonomiska incitament till sådana hybridsystem på ett ändamålsenligt sätt bidrar till att uppnå klimat- och energimålen som anges i annan EU-lagstiftning ([12]), genom att även beakta hur de nationella energi- och klimatplanerna uppfyller dessa mål.

I detta avseende är det viktigt att påpeka att samtidigt som artikel 17.15 inte utesluter ekonomiska incitament för installation av fristående värmepannor som drivs med förnybart bränsle, kan sådana ekonomiska incitament utelämnas genom artikel 7.2 i förordningen om energimärkning ([13]). Bestämmelsen ålägger medlemsstaterna att rikta incitamenten till de **två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna** eller högre klasser enligt vad som angetts i eventuella delegerade akter om energimärkning av produkten i fråga. Detta innebär att för rumsvärmare med en kapacitet på upp till 70 kW som omfattas av energimärkningen kan medlemsstaterna endast ge incitament för rumsvärmare i de två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna ([14]). Mot bakgrund av tillgängliga uppgifter ingår fristående värmepannor inte i de två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna ([15]) och de är därmed inte berättigade till incitament, oavsett om de förbränner fossila bränslen eller förnybara bränslen. Hybridpannor och värmepumpar kan vara berättigade till incitament eftersom de är effektivare och därför ingår i de två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna ([16]). Bestämmelsen ovan gäller inte för värmepannor som är specialutformade för gasformiga eller flytande bränslen som främst framställs av biomassa ([17]) eftersom de inte omfattas av EU:s regler för energimärkning.

Värmepannor för fastbränsle i form av biomassa har egna energimärkningsförordningar och anpassade nivåer: eftersom de ingår i de två högsta i betydande grad utnyttjade energieffektivitetsklasserna kan de vara berättigade till incitament ([18]) ([19]).

Genomförandet av artikel 7.2 i förordningen om energimärkning kommer att ingå i en kommande utvärderingsrapport från kommissionen som ska lämnas in senast i augusti 2025 och som ska redovisa för Europaparlamentet och rådet hur ändamålsenlig förordning (EU) 2017/1369 och de akter som antagits inom ramen för den är samt hur den har möjliggjort för kunderna att välja effektivare produkter.

([12]) Inklusive förordning (EU) 2021/1119 (den europeiska klimatlagen), förordning (EU) 2018/842, (förordningen om ansvarsfördelning), direktiv (EU) 2023/2413 (direktivet om förnybar energi) och direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet.

([13]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 28.7.2017, s. 1).

([14]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 811/2013 av den 18 februari 2013 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU avseende energimärkning av pannor och värmepumpar för rumsuppvärmning, pannor och värmepumpar med inbyggd tappvarmvattenberedning, paket med pannor och värmepumpar för rumsuppvärmning, temperaturregulator och solvärmeutrustning samt paket med pannor eller värmepumpar med inbyggd tappvarmvattenberedning, temperaturregulator och solvärmeutrustning (EUT L 239, 6.9.2013, s. 1).

([15]) Se den europeiska databasen för energimärkta produkter (Eprel). En förteckning över rumsvärmare och antalet modeller sorterade efter klass och frekvens finns på Eprels offentliga webbplats (europa.eu). Klicka på ”modeller fördelade på energiklass”.

([16]) Hybridpannor ingår i värmepumpar/paket enligt kommissionens delegerade förordning (EU) nr 811/2013 och är därmed berättigade till incitament.

([17]) I direktivet om förnybar energi definieras biomassa som den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung, av skogsbruk och därmed förknippad industri, inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av avfall, inklusive industriavfall och kommunalt avfall av biologiskt ursprung. Hänvisningen till ”specialutformade” värmepannor har betydelse om värmepannorna är utformade för att drivas med t.ex. råbiogas med en hög andel föroreningar.

([18]) Värmepannor för biomassa med kapacitet på upp till 70 kW omfattas av förordning (EU) 2015/1187 av den 27 april 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU vad gäller energimärkning av värmepannor för fastbränsle och paket med en värmepanna för fastbränsle, tillsatsvärmare, temperaturregulatorer och solvärmeutrustning.

([19]) Om biomassabränslen används i anläggningar som producerar el, värme och kyla med en sammanlagd installerad tillförd effekt som uppgår till eller överstiger 7,5 MW för fasta biomassabränslen och som uppgår till eller överstiger 2 MW för gasformiga biobränslen bör hållbarhetskriterierna och kriterierna för minskade växthusgasutsläpp enligt artikel 29 i direktivet om förnybar energi vara uppfyllda. I sådana fall krävs kontroller för att se till att dessa kriterier efterlevs i enlighet med bestämmelserna i artikel 30 i det direktivet.

Om ekonomiska incitament tillhandahålls för värmepannor som särskilt är utformade för att användas med gasformiga eller flytande bränslen som främst kommer från biomassa och för värmepannor för biomassa (fastbränsle) bör de berörda myndigheterna bedöma hur främjandet av sådana värmepannor kan påverka målen med annan EU-lagstiftning, som till exempel rör luftföroreningar ([20]), eller lagstiftningen om utsläpp av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk ([21]).

4.3 **Exempel på ekonomiska incitament som inte omfattas av artikel 17.15**

I det här avsnittet finns exempel på fall som inte omfattas av artikel 17.15 eftersom de inte räknas som ekonomiska incitament för installation av fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen. Medlemsstaterna kan ge ekonomiska incitament för sådana investeringar under förutsättning att incitamenten har utformats i enlighet med reglerna om statligt stöd ([22]) om incitamentets mottagare är ett företag.

— Hybridsystem för uppvärmning med en betydande andel förnybara energikällor

Som anges i skäl 14 är det fortfarande möjligt att ge ekonomiska incitament för installation av hybridsystem för uppvärmning med en betydande andel förnybar energi (såsom en värmepanna som kombineras med termisk solenergi eller med en värmepump). Sådana ekonomiska incitament bör vara proportionerliga till användningen av förnybara källor som används i hybridsystemet för uppvärmning.

— Eventuella ytterligare kostnader i samband med övergången till förnybar gas i en värmepanna

Kostnaderna kan gälla uppgradering av distributionssystem i byggnaden, anslutningspunkten, hybridisering på plats eller ytterligare investeringar för tekniska anpassningar som säkerställer användningen av förnybar energi i värmepannan. Dessa kostnader kan till exempel gälla ytterligare investeringar i värmesystemet som möjliggör användning av endast förnybar energi.

— Incitament som inte gäller installation

Incitament som rör annan verksamhet utöver installation, som underhåll, reparation eller nedmontering av värmepannor för fossilt bränsle, t.ex. skrotningspremier, omfattas inte av bestämmelsen om utfasning av finansiering.

Sådana incitament kan ha betydelse för att förebygga akuta utbyten efter ett driftstopp och att tillhandahålla reparation eller ersättning av en viss del. Detta kan till exempel omfatta tillfällig hyra av värmepannor för energikonsumenter i områden med befintlig eller planerad fjärrvärme och fjärrkyla.

Ett annat exempel som inte ingår är tillhandahållandet av ekonomiska incitament för installation av system för fastighetsautomation och fastighetsstyrning i värmesystem som drivs med fossila bränslen i fristående värmepannor.

— Åtgärder för att hantera energipriser

([20]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG (EUT L 344, 17.12.2016, s. 1). Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (EUT L 152, 11.6.2008, s. 1).

([21]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/839 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/841 vad gäller tillämpningsområdet, förenkling av reglerna för rapportering och efterlevnadskontroll och fastställande av medlemsstaternas mål för 2030 och av förordning (EU) 2018/1999 vad gäller förbättrad övervakning, rapportering, uppföljning av framsteg och översyn (EUT L 107, 21.4.2023, s. 1).

([22]) Se fotnot 8. Medlemsstaterna som ger sådana incitament som en del av en renoveringsplan som syftar till att förbättra energi- eller miljöprestandanivån i en byggnad enligt avsnitt 4.2 i riktlinjerna för stöd till klimat, energi och miljö ska meddela detta till kommissionen och invänta bedömning innan de inrättar sina stödsystem.

Sådana åtgärder kan inkludera kostnadsstöd för kunder, sociala avgifter eller inkomststöd för uppvärmning med fossila bränslen. Utsatta hushåll är de som påverkas mest av stigande priser på fossila bränslen. Offentligt stöd får inte innebära att användningen av fossila bränslen blir permanent i framtiden. Därför bör de ovan nämnda åtgärderna förbli välriktade, tillfälliga och komplementära till de strukturåtgärder som även gäller de bakomliggande orsakerna till energifattigdom, i enlighet med kommissionens rekommendation om energifattigdom ([23]). Åtgärder som finansieras genom den sociala klimatfonden måste följa reglerna för direkt inkomststöd enligt förordningen om den sociala klimatfonden ([24]).

I stället för att använda ekonomiska incitament för att främja att värmepannor med fossila bränslen byts ut mot nya likadana värmepannor bör medlemsstaterna uppmuntra till reparation av befintliga värmepannor och/eller tillhandahålla tillfälliga uppvärmningslösningar (t.ex. hyra av värmepannor) samt ökat stöd för utsatta hushåll till uppvärmningssystem utöver fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen (som uppvärmningssystem som drivs med förnybar energi eller hybridsystem med en betydande andel förnybara bränslen).

— Incitament som inte omfattar värmepannor

Apparater som inte omfattas av definitionen av värmepannor, som kaminer eller mikrokraftvärmepannor, omfattas inte av utfasningen av ekonomiska incitament för fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen.

I ett bredare sammanhang och för att kunna tillhandahålla ekonomiska incitament för fristående värmepannor enligt den här vägledningen uppmuntras medlemsstaterna snarare att skapa incitament för övergången till förnybara bränslen för samtliga uppvärmnings- och kylningssystem som drivs med fossila bränslen.

I det fjärde stycket i artikel 13.6 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda föreskrivs att ”(m) edlemsstaterna får införa nya incitament och ny finansiering för att uppmuntra övergången från fossilbränslebaserade uppvärmnings- och kylsystem till uppvärmnings- och kylsystem som inte är fossilbränslebaserade”.

— Utbetalning av incitament som beviljats och meddelats den enskilda stödmottagaren före den 1 januari 2025

Om ett beslut om ekonomiskt incitament redan har fattats av ett offentligt organ och meddelats till den enskilda stödmottagaren före den 1 januari 2025 har berättigade förväntningar skapats före detta datum och den faktiska utbetalningen av ett sådant ekonomiskt incitament kan då genomföras efter detta datum.

4.4 **Undantag**

I artikel 17.15 anges ett **undantag** från förbudet mot ekonomiska incitament för installation av fristående värmepannor som drivs med fossila bränslen efter den 1 januari 2025 om investeringsincitamenten **samtidigt** uppfyller följande **två villkor**:

1) De finansieras genom följande:

— Faciliteten för återhämtning och resiliens ([25]).

— Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Sammanhållningsfonden, endast när bestämmelserna i artikel 7.1 h i) tredje strecksatsen i förordning (EU) 2021/1058 är tillämpliga ([26]). Bestämmelsen möjliggör investeringar i naturgaseldade värmepannor och värmesystem i bostäder och byggnader som ersätter stenkols-, torv-, brunkols- och oljeskifferbaserade anläggningar.

([23]) Kommissionens rekommendation (EU) 2023/2407 av den 20 oktober 2023 om energifattigdom (EUT L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).
([24]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060 (EUT L 130, 16.5.2023, s. 1).
([25]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).
([26]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 av den 24 juni 2021 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (EUT L 231, 30.6.2021, s. 60).

— Artikel 73 i förordning (EU) 2021/2115 ([27]) som avser investeringar inom landsbygdsutveckling.

2) De valdes ut för investering före 2025.

I detta sammanhang, där ekonomiska incitament för värmepannor ingår i de nationella eller regionala programmen enligt de tidigare angivna EU-medlen som har **antagits före den 1 januari 2025** betraktas de som ”utvalda för investering” före det datumet.

I fallet med Eruf eller Sammanhållningsfonden gäller undantaget investeringar för värmepannor som drivs med naturgas och som ingår i nationella eller regionala sammanhållningspolitiska program 2021–2027 som antagits före den 1 januari 2025 och som är berättigade till stöd genom Eruf och/eller Sammanhållningsfonden, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1058 ([28]).

När det gäller faciliteten för återhämtning och resiliens gäller undantaget investeringar som ingår i nationella planer för återhämtning och resiliens som antagits genom rådets genomförandebeslut.

Vid investeringar i landsbygdsutveckling inom de strategiska GJP-planerna gäller undantaget investeringar som ingår i de nationella strategiska GJP-planer som godkänts av kommissionen.

Syftet med undantaget är att låta alla investeringar slutföras enligt överenskommelse (i program och planer och ändringar av dessa) före den 1 januari 2025 oavsett när inbjudan att lämna projektförslag publiceras och när alla efterföljande steg genomförs.

5. **KOMMANDE RELEVANT VÄGLEDNING**

Kommissionen ska utarbeta en vägledning för de nya och väsentligt justerade bestämmelserna i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda mot bakgrund av tidsfristen för införlivande. Detta inkluderar vägledning om vad som räknas som värmepanna som drivs med fossila bränslen i enlighet med skyldigheten i artikel 13.8 i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda.

([27]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1).

([28]) För ytterligare vägledning se QA00313.